

บทที่ 3

สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการพัฒนาการลดพฤติกรรมการบริโภค ขนมขบเคี้ยวของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดโคกงาม อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี

การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการพัฒนาการลดพฤติกรรมการบริโภคขนมขบเคี้ยวของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดโคกงาม อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี เป็นการวิจัยและพัฒนา (research and development : R&D) และใช้วิธีการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (participatory action research : PAR) การนำเสนอผลการศึกษาในครั้งนี้ขอเสนอเป็น 5 ตอน ตามลำดับดังนี้

1. คำถามการวิจัย
2. วัตถุประสงค์การวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สภาพปัจจุบันของพฤติกรรมการบริโภคขนมขบเคี้ยวของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดโคกงาม อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี
5. ปัญหาและความต้องการการพัฒนาการลดพฤติกรรมการบริโภคขนมขบเคี้ยวของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดโคกงาม อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี
ซึ่งแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

คำถามการวิจัย

การวิจัยในระยะที่ 1 นี้มุ่งแสวงหาคำตอบสำหรับคำถามการวิจัยที่สำคัญ 2 ประการ คือ

1. สภาพปัจจุบันของการบริโภคขนมขบเคี้ยวของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดโคกงาม อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรีเป็นอย่างไร
2. ปัญหาและความต้องการการพัฒนาการลดพฤติกรรมการบริโภคขนมขบเคี้ยวของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มีอะไรบ้าง

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยในระยะที่ 1 นี้มีวัตถุประสงค์การวิจัย 2 ประการ คือ

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริโภคขนมขบเคี้ยวของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดโคกงาม อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี
2. เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการการพัฒนาการลดพฤติกรรมการบริโภคขนมขบเคี้ยวของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดโคกงาม อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการพัฒนาการลดพฤติกรรมการบริโภคขนมขบเคี้ยวของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดโคกงาม อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี นี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (participatory action research : PAR) โดยใช้เครื่องมือสำหรับการวิจัยที่สร้างขึ้นและการสัมภาษณ์การสอบถามผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงและมีความถูกต้องมากที่สุด ดังนั้นการวิจัยและพัฒนาในครั้งนี้จึงกำหนดแนวทางในการวิจัย ดังนี้

1. กรอบการวิจัย ผู้วิจัยศึกษาพฤติกรรมการบริโภคขนมขบเคี้ยวของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ใน 3 ด้าน ดังนี้

- 1.1 ความรู้เกี่ยวกับขนมขบเคี้ยวของนักเรียน
- 1.2 เจตคติต่อขนมขบเคี้ยวของนักเรียน
- 1.3 พฤติกรรมการบริโภคขนมขบเคี้ยวของนักเรียน

2. ประชากร ประกอบด้วย

2.1 ผู้มีส่วนสำคัญ ได้แก่ นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดโคกงาม อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี จำนวน 24 คน

2.2 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการลดพฤติกรรมการบริโภคขนมขบเคี้ยวของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดโคกงาม อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี ประกอบด้วย

- 2.2.1) ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดโคกงามและครูประจำชั้น จำนวน 4 คน
- 2.2.2) ตัวแทนผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 10 คน
- 2.2.3) ตัวแทนจากร้านค้าที่ใกล้โรงเรียน จำนวน 2 คน
- 2.2.4) ตัวแทนกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนวัดโคกงาม จำนวน 1 คน
- 2.2.5) สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่อยู่ในหมู่บ้าน จำนวน 1 คน
- 2.2.6) ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 9 และผู้ใหญ่บ้านหมู่ 5
- 2.2.7) เจ้าอาวาสวัดโคกงาม

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือในการวิจัยขึ้นมาเอง โดยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

3.1 ศึกษาตำราเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องร่วมกับการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนโรงเรียนวัดโคกงาม ที่บริโภคขนมขบเคี้ยว

3.2 กำหนดขอบเขตและโครงสร้างเนื้อหาและสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.3 นำเครื่องมือให้คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและแก้ไขเพื่อให้มีความถูกต้องของการใช้ภาษาและความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) แล้วนำมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำเครื่องไปใช้เก็บข้อมูล ซึ่งเครื่องมือในการวิจัยนั้นมีดังนี้

3.3.1 แบบสอบถามสำหรับเก็บข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายโดยตรง แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

1) ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของนักเรียน ได้แก่ เพศ ขนาดครอบครัว ระดับการศึกษาของบิดามารดา อาชีพของผู้ปกครอง จำนวนเงินที่ได้รับมาโรงเรียน เป็นแบบเลือกตอบข้อเดียวและแบบเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

2) ตอนที่ 2 เป็นแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับขนมขบเคี้ยวจำนวน 13 ข้อ ตัวเลือกคือ ถูก ผิด และไม่ทราบ ให้ตอบ 1 ตัวเลือก ลักษณะข้อคำถามเป็นทั้งด้านบวกและด้านลบ ตอบถูกได้ข้อละ 1 คะแนน รวมทั้งคะแนนทั้งหมดอยู่ระหว่าง 0 – 13 คะแนน โดยจากนั้นใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบสัมประสิทธิ์สัมบูรณ์ดังนี้

เกณฑ์ระดับความรู้

ระดับความรู้	ร้อยละของผู้ตอบถูก
สูง	≥ 80
ปานกลาง	60 -79
ต่ำ	< 60

3) ตอนที่ 3 เป็นแบบวัดเจตคติต่อการบริโภคขนมขบเคี้ยวของนักเรียน เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 10 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นทั้งด้านบวกและด้านลบ มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

	เจตคติทางบวก	เจตคติทางลบ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	1
เห็นด้วย	4	2
ไม่แน่ใจ	3	3
ไม่เห็นด้วย	2	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5

การประเมินเจตคติต่อการบริโภคขนมขบเคี้ยวของนักเรียนโดยส่วนรวมอาศัยคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนโดยใช้เกณฑ์การประเมินเจตคติตามภวดี ลิขิตวงษ์ (2547, หน้า 49) ดังนี้

		ระดับของเจตคติ
ค่าเฉลี่ย	4.50 – 5.00	หมายถึง ดีมาก
ค่าเฉลี่ย	3.50 – 4.49	หมายถึง ดี
ค่าเฉลี่ย	2.50 – 3.49	หมายถึง ค่อนข้างดี
ค่าเฉลี่ย	1.50 – 2.49	หมายถึง พอใช้
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.49	หมายถึง ยังต้องแก้ไข

4) ตอนที่ 4 เป็นแบบวัดพฤติกรรมการบริโภคขนมขบเคี้ยวของนักเรียนมีจำนวน 13 ข้อ ให้ออกข้อ 1 ตัวเลือกลักษณะข้อคำถามเป็นทั้งด้านบวกและด้านลบ

3.3.2 การสัมภาษณ์เชิงลึกครูประจำชั้น ผู้ปกครองและเจ้าของร้านค้าที่อยู่ใกล้โรงเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริโภคขนมขบเคี้ยวของนักเรียน

4. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : index of item – objective congruent) ระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน (รายชื่อปรากฏในภาคผนวก ข) แล้วนำข้อคำถามที่ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า 0.5 จำนวน 7 ข้อคำถาม มาปรับปรุงและแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เมื่อปรับปรุง แก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วผู้วิจัยได้ทดสอบคุณภาพเครื่องมือ (try out) โดยทดลองใช้กับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านหม้อพัฒนาราษฎร์ ในวันที่ 4 ธันวาคม 2550 ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 คน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อหาค่าความเที่ยง (reliability) ของแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับขนมขบเคี้ยว และแบบวัดเจตคติต่อการบริโภคขนมขบเคี้ยวของนักเรียน ใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบความรู้เท่ากับ 0.61 และค่าความเที่ยงของแบบวัดเจตคติเท่ากับ 0.75 นำค่าดัชนีความสอดคล้องและค่าความเที่ยงของเครื่องมือมาปรับปรุงด้านภาษาของข้อคำถามและตัดข้อความที่ไม่เหมาะสม เรียงข้อคำถามใหม่เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องแล้วนำไปให้คณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความเหมาะสมก่อนนำไปใช้จริง

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

5.1 ชี้แจงกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้เข้าใจวัตถุประสงค์ของการวิจัยและข้อคำถามในเครื่องมือและเก็บข้อมูล เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2550

5.2 ผู้วิจัยออกไปเก็บข้อมูลจากผู้ปกครองของนักเรียนและเจ้าของร้านค้าที่อยู่ใกล้โรงเรียน โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกในระหว่างวันที่ 17 ธันวาคม 2550 – 18 มกราคม 2551

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพเสร็จเรียบร้อยแล้วผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

6.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของข้อมูล

6.2 ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ด้วยข้อมูลทั่วไปของประชากรเป้าหมาย วิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6.3 ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ปัญหา อุปสรรคและความต้องการในการพัฒนาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) แบบสร้างข้อสรุปตามกรอบแนวคิดการวิจัย

สภาพปัจจุบันของการบริโภคขนมขบเคี้ยวของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดโคกงาม อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี

จากการที่ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรเป้าหมายจากแบบสอบถาม หลังจากนั้นได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลและนำมาวิเคราะห์ข้อมูลในด้านเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. คุณลักษณะทางประชากรและสังคมของนักเรียน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปและลักษณะสังคมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดโคกงาม อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี มีรายละเอียดดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของคุณลักษณะของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดโคกงาม อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี

คุณลักษณะ	จำนวน (คน) N = 24	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	10	41.7
หญิง	14	58.3
กำลังศึกษาระดับชั้น		
ประถมศึกษาปีที่ 4	9	37.5
ประถมศึกษาปีที่ 5	10	41.7
ประถมศึกษาปีที่ 6	5	20.8
ขนาดครอบครัว		
3 – 4 คน	7	29.2
5 – 6 คน	13	54.2
มากกว่า 6 คน	4	16.7
จำนวนเงินที่ได้รับมาโรงเรียนในแต่ละวัน		
10 บาท	13	54.2
15 บาท	4	16.5
20 บาท	6	25.0
มากกว่า 20 บาท	1	4.2

จากตาราง 2 นักเรียนกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่เป็นนักเรียนหญิงร้อยละ 58.3 เป็นนักเรียนชายร้อยละ 41.2 ส่วนมากกำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ร้อยละ 41.7 รองลงมาคือศึกษาอยู่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 37.5 และศึกษาอยู่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 20.8 ซึ่งขนาดครอบครัวนั้นส่วนมากมีขนาดครอบครัว 5 – 6 คน ร้อยละ 54.2 รองลงมาคือมีขนาดครอบครัว 3 – 4 คน ร้อยละ 29.2 และมีขนาดครอบครัวมากกว่า 6 คน ร้อยละ 16.7 และได้รับเงินมาโรงเรียนจากผู้ปกครองวันละ 10 บาท ร้อยละ 54.2 รองลงมาได้รับเงินจากผู้ปกครองมาโรงเรียนวันละ 20 บาท ร้อยละ 25.0 และได้รับเงินมาโรงเรียนจากผู้ปกครองวันละ 15 บาท ร้อยละ 16.5 ส่วนนักเรียนที่ได้รับเงินมาโรงเรียนจากผู้ปกครองวันละมากกว่า 20 บาท ร้อยละ 4.2 ซึ่งเมื่อนักเรียนได้รับเงินมาโรงเรียนจากผู้ปกครองแล้วมีนักเรียนถึงร้อยละ 75.0 นำเงินทั้งหมดที่ได้รับมานั้นไปซื้อขนมขบเคี้ยวมารับประทาน

ตาราง 3 ร้อยละของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดโคกงาม อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี
จำแนกตามคุณลักษณะของผู้ปกครอง

คุณลักษณะ	จำนวน (คน) N = 24	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษาปีที่ 6 หรือ ต่ำกว่า	7	29.2
มัธยมศึกษาตอนต้น	9	37.5
มัธยมศึกษาตอนปลาย	7	29.2
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	1	4.2
อาชีพ		
รับจ้าง	12	50.0
ลูกจ้างบริษัท	3	12.5
ค้าขาย	2	8.3
รับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ	3	12.5
ประกอบอาชีพส่วนตัว	1	4.2
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
ต่ำกว่า 3,000 บาท	10	41.7
3,001 – 6,000 บาท	4	16.7
6,001 – 10,000 บาท	5	20.8
10,001 บาทขึ้นไป	5	20.8

จากตาราง 3 ระดับการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นร้อยละ 37.5 รองลงมาคือจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับประถมศึกษาร้อยละ 29.2 จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพร้อยละ 4.2 ซึ่งผู้ปกครองของนักเรียนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปร้อยละ 50 รองลงมาคือประกอบอาชีพรับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจร้อยละ 12.5 ประกอบอาชีพเป็นลูกจ้างบริษัทร้อยละ 12.5 และประกอบอาชีพเกษตรกรร้อยละ 12.5 ในส่วนของรายได้ของผู้ปกครองนั้นส่วนใหญ่ผู้ปกครองนักเรียนมีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่า 3,000 บาทต่อเดือนร้อยละ 41.7 รองลงมาคือมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 6,001 – 10,000 ร้อยละ 20.8 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 10,001 บาทขึ้นไปต่อเดือนร้อยละ 20.8

2. สภาพปัจจุบันของการบริโภคขนมขบเคี้ยวของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดโคกงาม อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดโคกงามตามกรอบการวิจัยโดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลหลายวิธี ทั้งจากแบบสอบถาม แบบทดสอบ การสัมภาษณ์ ซึ่งนำเสนอผลตามวิธีการในการเก็บข้อมูลดังนี้

2.1 ความรู้เกี่ยวกับขนมขบเคี้ยวของนักเรียน

2.1.1 จากการทดสอบความรู้เกี่ยวกับขนมขบเคี้ยวของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดโคกงามโดยแบบทดสอบความรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลผลสรุปดังตาราง 4

ตาราง 4 ร้อยละและระดับความรู้เกี่ยวกับขนมขบเคี้ยวของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดโคกงาม อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี

ข้อคำถาม	ร้อยละของนักเรียน	
	รู้	ระดับ
1. ขนมขบเคี้ยวเป็นอาหารว่างชนิดหนึ่งมักปรุงด้วยแป้งหรือข้าวกับกะทิหรือน้ำตาล	33.3	ต่ำ
2. ขนมขบเคี้ยวให้สารอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย	75.0	ปานกลาง
3. ส่วนประกอบหลักของขนมขบเคี้ยว คือ แป้ง เกลือ และผงชูรส	66.7	ปานกลาง
4. สามารถรับประทานขนมขบเคี้ยวแทนอาหารมื้อหลักได้	58.3	ต่ำ
5. ขนมขบเคี้ยวมีสารปรุงแต่งรสชาติในปริมาณที่สูงเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค	58.3	ต่ำ
6. การรับประทานขนมขบเคี้ยวมากๆ ทำให้ขาดสารอาหาร	62.5	ปานกลาง

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อคำถาม	ร้อยละของนักเรียน	
	รู้	ระดับ
7. ขนมขบเคี้ยวที่มีรสเค็มจัดมีอันตรายต่อไต	79.2	ปานกลาง
8. อาการแพ้ผงชูรสที่พบในขนมขบเคี้ยวคือ ลื่นชา กระจายน้ำ และปวดท้อง	54.2	ต่ำ
9. ขนมขบเคี้ยวมีการแต่งกลิ่นและสีเพื่อนำมารับประทาน	70.8	ปานกลาง
10. ขนมขบเคี้ยวที่คิดควรมีฉลากแสดงวัน เดือน ปี ที่ผลิตและหมดอายุ และสถานที่ผลิตและเครื่องหมายรับรองจากองค์การอาหารและยา	70.2	ปานกลาง
11. ขนมขบเคี้ยวที่ปลอดภัยควรใส่สีผสมอาหารจากธรรมชาติ	20.8	ต่ำ
12. ผงชูรสในขนมขบเคี้ยวช่วยให้ขนมขบเคี้ยวมีรสชาติที่อร่อยถูกปาก	50.0	ต่ำ
13. ข้อมูลทางโภชนาการที่ระบุข้างของขนมขบเคี้ยวเป็นสิ่งสำคัญต่อผู้ซื้อขนมขบเคี้ยว	41.7	ต่ำ

จากตาราง 4 พบว่านักเรียนส่วนมากมีระดับความรู้เกี่ยวกับขนมขบเคี้ยวในระดับต่ำ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อคำถามความรู้เกี่ยวกับขนมขบเคี้ยวที่นักเรียนรู้น้อยที่สุดคือ ขนมขบเคี้ยวที่ปลอดภัยควรใส่สีผสมอาหารจากธรรมชาติร้อยละ 20.8 รองลงมาได้แก่ ขนมขบเคี้ยวนั้นเป็นอาหารว่างชนิดหนึ่งมักปรุงรสด้วยแป้งหรือข้าวกับกะทิหรือน้ำตาลร้อยละ 33.3 และข้อมูลทางโภชนาการที่ระบุข้างของขนมขบเคี้ยวเป็นสิ่งสำคัญต่อผู้ซื้อขนมขบเคี้ยว ร้อยละ 41.7 ตามลำดับ

2.1.2 จากข้อมูลการสัมภาษณ์ สอบถาม

เมื่อผู้วิจัยสอบถาม สัมภาษณ์นักเรียนเกี่ยวกับความรู้ต่อขนมขบเคี้ยว พบว่านักเรียนขาดความรู้ที่ถูกต้องต่อขนมขบเคี้ยวสอดคล้องกับการเก็บข้อมูลจากแบบทดสอบ ดังคำให้สัมภาษณ์ของนักเรียนที่ว่า

“...กินขนมไม่เป็นอันตรายหรอกครับ กินเท่าไรก็ได้ถ้ามีเงินซื้อ...”

“...หนูว่านะพระอาจารย์คนทำขนม เขาทำมาดีแล้วละ ปลอดภัยด้วย...”

“...กินขนมเท่าไรก็ไม่อ้วนหรอกนะ ถ้าหนูออกกำลังไปด้วย...”

“...จริง ๆ แล้วผมว่านะ เราสามารถกินขนมแทนข้าวก็ได้ เพราะเวลาผมหิว ๆ ผมก็ทานนมมากินเหมือนกัน...”

“...หนูรู้สึกว่ามันส่วนมากที่หนูกิน มันจะอร่อย ๆ ทั้งนั้นเลย หนูว่าคนที่ผลิตต้องทำขนมเก่งแน่เลย เหมือนแม่หนูที่ทำขนมคาลออร่อยมาก ๆ..”

2.2 เจตคติต่อการบริโภคขนมขบเคี้ยวของนักเรียน

2.2.1 จากการวัดเจตคติต่อการบริโภคขนมขบเคี้ยวของนักเรียนโดยใช้แบบวัดเจตคติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นซึ่งได้ผลดังตาราง 5

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของเจตคติต่อการบริโภคขนมขบเคี้ยวของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดโคกงาม อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี

เจตคติต่อการบริโภคขนมขบเคี้ยว	μ	σ	ระดับ
1. ขนมขบเคี้ยวเป็นสิ่งจำเป็นต่อร่างกาย	3.54	1.47	ดี
2. การรับประทานขนมขบเคี้ยวที่มีรสหวานบ่อยๆเป็นสาเหตุหนึ่งของฟันผุ	3.92	1.24	ดี
3. ขนมขบเคี้ยวจัดเป็นอาหารบำรุงสุขภาพ	3.42	1.21	ค่อนข้างดี
4. โฆษณานขนมขบเคี้ยวตามสื่อต่างๆ มีผลต่อการซื้อขนมขบเคี้ยว	3.21	1.06	ค่อนข้างดี
5. การรับประทานขนมขบเคี้ยวที่เราชอบไม่เป็นโทษต่อร่างกาย	3.08	1.28	ค่อนข้างดี
6. ขนมขบเคี้ยวที่เหมาะสมแก่การบริโภคจะมีราคาแพง	3.08	1.38	ค่อนข้างดี
7. การรับประทานขนมขบเคี้ยวมากเกินไปส่งผลเสียต่อสุขภาพ	3.46	1.47	ค่อนข้างดี
8. การเลือกซื้อขนมขบเคี้ยวตามคำแนะนำของผู้ปกครองเป็นสิ่งที่ดี	3.92	1.13	ดี
9. การรับประทานขนมขบเคี้ยวบ่อยๆ ไม่ทำให้อ้วน	3.33	1.57	ค่อนข้างดี
10. ขนมขบเคี้ยวส่วนใหญ่มีประโยชน์ต่อร่างกายสามารถรับประทานได้ตลอดเวลา	3.58	1.17	ดี

จากตาราง 5 พบว่าส่วนมากนักเรียนมีเจตคติต่อการบริโภคขนมขบเคี้ยวในระดับค่อนข้างดี คือ การรับประทานขนมขบเคี้ยวที่เราชอบไม่เป็นโทษต่อร่างกายและขนมขบเคี้ยวที่เหมาะสมแก่การบริโภคจะมีราคาแพง ($\mu=3.08$) โฆษณานขนมขบเคี้ยวตามสื่อต่างๆ มีผลต่อการซื้อขนมขบเคี้ยว ($\mu=3.21$) ขนมขบเคี้ยวจัดเป็นอาหารบำรุงสุขภาพ ($\mu=3.42$) การรับประทานขนมขบเคี้ยวมากเกินไปส่งผลเสียต่อสุขภาพ ($\mu=3.46$) มีระดับเจตคติต่อการบริโภคขนมขบเคี้ยวอยู่ในระดับดี คือ ขนมขบเคี้ยวเป็นสิ่งจำเป็นต่อร่างกาย ($\mu=3.54$) การรับประทานขนมขบเคี้ยวที่มีรสหวานบ่อยๆเป็นสาเหตุหนึ่งของฟันผุ ($\mu=3.92$) การเลือกซื้อขนมขบเคี้ยวตามคำแนะนำของผู้ปกครองเป็นสิ่งที่ดี ($\mu=3.92$) ขนมขบเคี้ยวส่วนใหญ่มีประโยชน์ต่อร่างกายสามารถรับประทานได้ตลอดเวลา ($\mu=3.58$)

2.2.2 จากข้อมูลการสัมภาษณ์ สอบถาม

ผู้วิจัยได้สอบถาม สัมภาษณ์พูดคุยกับนักเรียนเพื่อศึกษาเจตคติต่อการบริโภคขนมขบเคี้ยวของนักเรียนพบว่านักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มีเจตคติต่อการบริโภคขนมขบเคี้ยวดังกล่าวให้สัมภาษณ์ของนักเรียนที่ว่า

“...ผมว่าขนมนั้นก็ไม่ค่อยมีประโยชน์ต่อร่างกายหรอกครับ...”

“...พระอาจารย์ครับถ้าอย่างนั้นเราก็คงซื้อขนมตามคำแนะนำของพ่อแม่สิครับ...”

“...หนูว่าขนมหวานนี้ หากกินมากๆ ฟันผุหมดปากแน่ๆ...”

“...หาก..คนที่กินขนมมากๆ เป็นคนอ้วนแน่ ต้องลำบากพ่อแม่อีก...”

“...ขนมที่มีราคาแพง เป็นขนมที่ดี .”

2.3 พฤติกรรมการบริโภคขนมขบเคี้ยวของนักเรียน

2.3.1 ข้อมูลจากแบบสอบถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกระบวนการสร้างเครื่องมือการวิจัยเมื่อเก็บข้อมูลแล้วพบพฤติกรรมการบริโภคขนมขบเคี้ยวของนักเรียนดังนี้

ตาราง 6 จำนวน ร้อยละของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดโคกงาม อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี จำแนกตามความถี่ในการรับประทาน ปริมาณและรสชาติ

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ความถี่ในการรับประทานขนมขบเคี้ยว		
รับประทานทุกวัน	11	45.8
รับประทานเกือบทุกวัน	8	33.3
รับประทานสัปดาห์ละ 1 – 2 ครั้ง	5	20.8
ปริมาณขนมขบเคี้ยวที่ซื้อแต่ละครั้ง		
1 ซอง	10	41.7
2 ซอง	6	25.0
3 ซอง	3	12.5
มากกว่า 3 ซอง	5	20.8
รสชาติของขนมขบเคี้ยว		
รสหวาน	6	25.0
รสเค็ม	1	4.2
รสเผ็ด	2	8.3
รสผสม (เปรี้ยว หวาน เค็ม เผ็ด)	15	62.5

จากตาราง 6 พบว่านักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดโคกงามส่วนมากรับประทานขนมขบเคี้ยวทุกวันร้อยละ 45.8 รับประทานเกือบทุกวันร้อยละ 33.3 และรับประทานสัปดาห์ละ 1 – 2 ครั้งร้อยละ 20.8 และการซื้อขนมขบเคี้ยวมารับประทานแต่ละครั้งของนักเรียนนั้นส่วนมากนักเรียนซื้อขนมขบเคี้ยวมารับประทานครั้งละ 1 ของร้อยละ 41.7 รองลงมาคือซื้อขนมขบเคี้ยวครั้งละ 2 ของร้อยละ 25.0 และซื้อขนมขบเคี้ยวครั้งละ 3 ของร้อยละ 12.5 มีนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่ซื้อขนมขบเคี้ยวครั้งละมากกว่า 3 ของร้อยละ 20.8 ส่วนรสชาติขนมขบเคี้ยวที่นักเรียนชอบรับประทานมากที่สุด คือขนมขบเคี้ยวที่มีรสชาติผสมผสานระหว่างรสเปรี้ยว รสหวาน รสเค็ม และรสเผ็ด ร้อยละ 62.5 รองลงมาคือรสหวานร้อยละ 25.0 รสเผ็ดร้อยละ 8.3 ตามลำดับ

ตาราง 7 ร้อยละของประเภทขนมขบเคี้ยวที่นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดโคกงาม อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี ชอบรับประทาน

ประเภทขนมขบเคี้ยว	ร้อยละ
แป้งปรุงรส เช่น ข้าวไก่ อาโทริ ยูกิจัง ทิวลี ฮานามิทิวลี ฮานามิ เป็นต้น	16.7
มันฝรั่งทอด เช่น แลย์ เทสโต ก๊อบก๊อบ ตะวัน นิคแน็ค โปเต้ เป็นต้น	41.7
ข้าวโพดปรุงรส เช่น ซีมอน ทวิสโก้ ไคโร ป็อบคอร์น ซีโดส คาราเค้ เป็นต้น	12.5
ปลาเส้น/ปลาหมึกปรุงรส เช่น เท็นจัง ทากั ทาโร พิชโซ เป็นต้น	33.3
ถั่วอบกรอบ เช่น เจตีย์คู้ ลุยนัท โก้เก๋ มิสเตอร์กรีน สแน็คแฉัด เป็นต้น	8.3
ลูกอมประเภทต่างๆ เช่น ฮาร์ดบิท ไคนาไมค์ โอวัลตินี่ส์ เป็นต้น	4.2
ขนมสำเร็จรูป เช่น ไวไว มาม่า ช้างน้อย ยาย่า สะแน็ค นู๊ดโคะ เป็นต้น	12.5

จากตาราง 7 พบว่าประเภทของขนมขบเคี้ยวที่นักเรียนชอบรับประทานนั้นนักเรียนชอบรับประทานขนมขบเคี้ยวประเภทมันฝรั่งทอดมากที่สุดร้อยละ 41.7 รองลงมาคือประเภทปลาเส้นหรือปลาหมึกปรุงรสร้อยละ 33.3 และประเภทแป้งปรุงรสร้อยละ 16.7 ประเภทข้าวโพดปรุงรสร้อยละ 12.5 ประเภทขนมสำเร็จรูปร้อยละ 12.5 ขนมขบเคี้ยวที่นักเรียนรับประทานน้อยที่สุดคือขนมขบเคี้ยวประเภทลูกอมชนิดต่างๆ ร้อยละ 4.2

โดยลักษณะของการรับประทานขนมขบเคี้ยวของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 จากการสังเกตของผู้วิจัยนั้นพบว่าในแต่ละวันนักเรียนรับประทานขนมขบเคี้ยวหลาย ๆ ประเภทจะไม่รับประทานประเภทใดประเภทหนึ่งเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ยังพบว่าในกลุ่มนักเรียนผู้หญิงบางกลุ่มจะใช้วิธีนำเงินที่ได้มาโรงเรียนในแต่ละวันมารวมกันแล้วตกลงร่วมกันว่าจะซื้อขนมขบเคี้ยวชนิดใดมารับประทานเมื่อตกลงได้แล้วก็จะนำเงินไปซื้อขนมขบเคี้ยวมารับประทานร่วมกันภายในกลุ่มของตน

ตาราง 8 ร้อยละของปัจจัยที่นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดโคกงาม อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี ใช้ตัดสินใจซื้อขนมขบเคี้ยว

ปัจจัยที่นักเรียนใช้ตัดสินใจซื้อขนมขบเคี้ยว	ร้อยละ
ความหิว	35.3
รสชาติของขนมขบเคี้ยว	70.8
คามเพื่อน	48.6
หาซื้อได้ง่ายและรับประทานได้สะดวก	58.3
การเห็นโฆษณาขนมขบเคี้ยวตามสื่อต่างๆ	16.7
รูปแบบบรรจุภัณฑ์	4.2
มีของแถม	29.2

จากตาราง 8 พบว่าปัจจัยที่นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดโคกงามใช้ตัดสินใจซื้อขนมขบเคี้ยวมากที่สุดคือรสชาติของขนมขบเคี้ยวร้อยละ 70.8 รองลงมาคือสามารถหาซื้อได้ง่ายและรับประทานได้สะดวกร้อยละ 58.3 การซื้อขนมขบเคี้ยวตามเพื่อนร้อยละ 48.6 การซื้อขนมขบเคี้ยวมารับประทานเพราะความหิวร้อยละ 35.3 การซื้อขนมขบเคี้ยวเพราะต้องการของแถมที่มา กับขนมขบเคี้ยวร้อยละ 29.2 การซื้อขนมขบเคี้ยวเพราะเห็นโฆษณาตามสื่อต่างๆ ร้อยละ 16.7

2.3.2 ข้อมูลจากแบบวัดพฤติกรรมการบริโภคขนมขบเคี้ยว

แบบวัดพฤติกรรมการบริโภคขนมขบเคี้ยวเป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อศึกษาพฤติกรรมการรับประทานขนมขบเคี้ยวของนักเรียน ซึ่งได้ผลดังตาราง 9

ตาราง 9 ร้อยละของพฤติกรรมการบริโภคขนมขบเคี้ยวของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดโคกงาม อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี

พฤติกรรม	ร้อยละของพฤติกรรม		
	ทุกครั้ง	บางครั้ง	ไม่เคย
1. นักเรียนได้รับเงินจากผู้ปกครองแล้วจะนำไปซื้อขนมขบเคี้ยว	29.2	70.8	-
2. ก่อนซื้อขนมขบเคี้ยวนักเรียนอ่านข้อมูลที่ระบุข้างของและสังเกตเครื่องหมายรับรองจากองค์การอาหารและยา (อย)	20.8	58.3	20.8
3. นักเรียนรับประทานขนมขบเคี้ยวที่มีรสหวานจัด เค็มจัด มันจัด	16.7	37.5	45.8

ตาราง 9 (ต่อ)

พฤติกรรม	ร้อยละของพฤติกรรม		
	ทุกครั้ง	บางครั้ง	ไม่เคย
4. นักเรียนสังเกตลักษณะของขนมขบเคี้ยวก่อนรับประทาน	16.7	37.5	45.8
5. นักเรียนซื้อขนมขบเคี้ยวที่ห่อใหม่ๆที่เห็นตามสื่อโฆษณาต่างๆ	25.0	70.8	4.2
6. นักเรียนรับประทานขนมขบเคี้ยวที่ชอบติดต่อกันเป็นเวลานานเกิน 1 สัปดาห์	20.8	33.3	45.8
7. นักเรียนให้รางวัลตนเองด้วยขนมขบเคี้ยว	37.5	37.5	25.0
8. นักเรียนอ่านฉลากเพื่อดูปริมาณผงชูรสหรือส่วนผสมของขนมขบเคี้ยวก่อนซื้อมารับประทาน	16.7	54.2	29.2
9. นักเรียนซื้อขนมขบเคี้ยวตามเพื่อนๆ	16.7	66.7	16.7
10. นักเรียนรับประทานขนมขบเคี้ยวขณะดูโทรทัศน์หรืออ่านหนังสือ	20.8	50.0	29.2
11. นักเรียนรับประทานขบเคี้ยวแทนอาหารมื้อหลัก	20.8	33.3	45.8
12. นักเรียนรับประทานขนมขบเคี้ยวเมื่อรู้สึกหิวข้าว	20.8	54.2	25.0
13. นักเรียนปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้ปกครองในการซื้อขนมขบเคี้ยวมารับประทาน	20.8	54.2	25.0

จากตาราง 9 พบว่านักเรียนร้อยละ 37.5 ให้รางวัลตนเองด้วยขนมขบเคี้ยวทุกครั้ง และให้เป็นบางครั้งร้อยละ 37.5 มีนักเรียนร้อยละ 29.2 จะซื้อขนมขบเคี้ยวทุกครั้งที่ได้รับเงินจากผู้ปกครอง ซื้อเป็นบางครั้งร้อยละ 70.8 มีนักเรียนร้อยละ 20.8 ที่รับประทานขนมขบเคี้ยวทุกครั้งขณะดูโทรทัศน์หรืออ่านหนังสือ รับประทานเป็นบางครั้งร้อยละ 50.0 มีนักเรียนร้อยละ 25.0 ซื้อขนมขบเคี้ยวที่ห่อใหม่ๆที่เห็นตามสื่อโฆษณาต่างๆ ทุกครั้ง ซื้อเป็นบางครั้งร้อยละ 70.8

2.3.3 ข้อมูลจากการสังเกต สอบถาม สัมภาษณ์และรายงานการรับประทานขนมขบเคี้ยวตลอด 1 สัปดาห์

จากการสังเกตพฤติกรรมการรับประทานขนมขบเคี้ยวของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 พบว่าส่วนมากนักเรียนจะรับประทานขนมขบเคี้ยวในเวลาว่าง โดยเฉพาะช่วงเช้าที่มาถึงโรงเรียนและหลังรับประทานอาหารกลางวัน โดยจะซื้อขนมขบเคี้ยวจากสหกรณ์ของโรงเรียนด้วยตนเอง ผู้วิจัยเก็บรวบรวมสถิติการรับประทานขนมขบเคี้ยวของนักเรียน ตั้งแต่วันที่ 28 มกราคม - 1 กุมภาพันธ์ 51 รวม 5 วันโดยให้นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 นำถุงบรรจุภัณฑ์ของขนม

ขบเกี่ยวกับรับประทานในแต่ละวันมาส่งให้ผู้วิจัยและรายงานการรับประทานขนมขบเคี้ยวของนักเรียนต่อผู้วิจัยเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการรับประทานขนมขบเคี้ยวของนักเรียน ซึ่งผลการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้นนำเสนอตาราง 10

ตาราง 10 จำนวนขนมขบเคี้ยว ไอศกรีมที่นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดโคกงาม อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรีรับประทานตั้งแต่วันที่ 28 ม.ค.-1 ก.พ.2551

ชั้น	จำนวนขนม (ซอง)	จำนวนไอศกรีม (แท่ง)	ราคารวม (บาท)
ป.4	82	21	382
ป.5	101	15	455
ป.6	58	14	257
รวม	241	50	1,094

จากตารางที่ 10 พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 รับประทานขนมขบเคี้ยวมากที่สุดโดยรับประทานขนมขบเคี้ยวจำนวน 101 ซอง รับประทานไอศกรีมจำนวน 15 แท่ง รวมจำนวนเงินที่ใช้ซื้อทั้งหมด 455 บาท รองลงมาคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 รับประทานขนมขบเคี้ยวจำนวน 82 ซอง รับประทานไอศกรีมจำนวน 21 แท่ง รวมจำนวนเงินที่ใช้ซื้อทั้งหมด 382 บาท และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 รับประทานขนมขบเคี้ยวจำนวน 58 ซอง ไอศกรีมจำนวน 14 แท่ง รวมจำนวนเงินที่ใช้ซื้อทั้งหมด 257 บาท เมื่อสรุปแล้วนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 รับประทานขนมขบเคี้ยวทั้งหมด จำนวน 241 ซอง รับประทานไอศกรีม จำนวน 50 แท่ง ซึ่งรวมเป็นเงินที่ใช้ซื้อทั้งหมด จำนวน 1,094 บาท เมื่อเฉลี่ยแล้วพบว่านักเรียน 1 คนนั้น รับประทานขนมขบเคี้ยววันละ 2 ซองและนักเรียนใช้เงินในการซื้อขนมขบเคี้ยวมารับประทานโดยเฉลี่ยคนละ 10 บาทต่อวัน

ปัญหาและความต้องการการพัฒนาการลดพฤติกรรมการบริโภคขนมขบเคี้ยวของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดโคกงาม อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี

จากการที่ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ผู้มีส่วนสำคัญและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาการลดพฤติกรรมการบริโภคขนมขบเคี้ยวของนักเรียน จากนั้นได้นำมาวิเคราะห์ข้อมูลทั้งด้านเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพของข้อมูล ซึ่งพบปัญหาและความต้องการการพัฒนาการลดพฤติกรรมการบริโภคขนมขบเคี้ยวของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดโคกงามช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดโคกงาม อำเภอบ้านหมอจังหวัดสระบุรีซึ่งมีรายละเอียดต่าง ๆ ดังนี้

1. ปัญหาของการบริโภคขนมขบเคี้ยวของนักเรียน

จากการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริโภคขนมขบเคี้ยวของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดโคกงาม อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี พบว่าปัญหาของการบริโภคขนมขบเคี้ยวของนักเรียนนั้นแบ่งสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาออกเป็น 3 ด้าน คือสาเหตุจากตัวนักเรียนเอง สาเหตุจากด้านผู้ปกครองและสาเหตุจากโรงเรียน ซึ่งมีรายละเอียดแต่ละด้านดังนี้

1.1 ด้านนักเรียน

1.1.1 นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับขนมขบเคี้ยวในระดับต่ำและมีความรู้เกี่ยวกับขนมขบเคี้ยวในระดับปานกลาง

1.1.2 นักเรียนส่วนมากมีเจตคติต่อการบริโภคขนมขบเคี้ยวในระดับระดับค่อนข้างดีและดี

1.1.3 นักเรียนมีพฤติกรรมการรับประทานขนมขบเคี้ยวที่เป็นปัญหา ดังนี้

- 1) รับประทานทุกวันร้อยละ 45.5 รับประทานเกือบทุกวันร้อยละ 33.3
- 2) นักเรียนร้อยละ 75 นำเงินที่ได้รับมาโรงเรียนไปซื้อขนมขบเคี้ยว

มารับประทาน

3) นักเรียนให้รางวัลตนเองด้วยขนมขบเคี้ยวทุกครั้งร้อยละ 37.5

4) นักเรียนรับประทานขนมขบเคี้ยวเพราะคิดใจในรสชาติของขนม

ขบเคี้ยวร้อยละ 70.8

1.2 ด้านผู้ปกครองนักเรียน

จากการสอบถาม สัมภาษณ์เชิงลึกผู้ปกครองพบว่าส่วนมากรู้ถึงโทษหรือผลกระทบที่เกิดจากการรับประทานขนมขบเคี้ยวมากเกินไป แต่ก็ยังมีบางส่วนยังขาดความรู้เกี่ยวกับโทษหรืออันตรายที่แฝงมากับขนมขบเคี้ยว โดยผู้ปกครองบางคนมีความเข้าใจที่ผิด ขนมขบเคี้ยวเป็นสิ่งที่ปลอดภัยนักเรียนสามารถรับประทานได้โดยไม่ส่งผลเสียต่อร่างกายถึงแม้จะรับประทานในปริมาณที่มากก็ตาม สามารถสรุปปัญหาด้านผู้ปกครองของนักเรียนได้ดังนี้

1.2.1 ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลเสียหรืออันตรายที่เกิดจากการรับประทานขนมขบเคี้ยวมากเกินไป

1.2.2 ผู้ปกครองไม่มีเวลาดูแลลูกและเห็นว่าการรับประทานขนมขบเคี้ยวของลูกนั้นไม่เป็นปัญหา

1.2.3 ผู้ปกครองขาดการแนะนำที่ถูกต้องในการบริโภคขนมขบเคี้ยวของนักเรียน มีผู้ปกครองบางคนไม่เคยให้คำแนะนำในการซื้อขนมขบเคี้ยวแก่ลูกเลย

ตั้งคำถามของผู้ปกครองนักเรียนบางคนที่ผู้วิจัยสอบถาม สัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลเชิงลึกว่า

“...เห็นเด็ก ๆ มันชอบกินจัง คนขายเขาต้องทำมาคิลแล้วละ...”

“...มันขนมมันก็น่าจะปลอดภัยนะท่าน ไม่งั้นเขาขายไม่ได้หรอก...”

“...เด็กอยู่ในช่วงโต กินขนมก็ไม่น่าจะเป็นอันตราย...”

“...ต้องออกไปทำงานแต่เช้า กว่าจะกลับมาก็ก่ำมีคหมด..เอาเงินให้แล้ว ลูกจะนำไปทำอะไรก็ตามใจ...”

“...ไม่ค่อยมีเวลาหรือก็ต้องออกไปทำงานตั้งแต่เช้า กว่าจะกลับมาก็ก่ำมีคแล้ว ส่วนมากลูกจะอยู่กับยาย...”

“...ไม่ค่อยได้พูดคุยกับลูกเท่าไร อยากได้เงินก็ให้ไปเขาอยากซื้ออะไรก็ตามใจ...ถ้าไม่ให้ก็ไม่ยอมไปโรงเรียน...”

1.3 ด้านโรงเรียน

จากการสอบถาม สังเกตและสัมภาษณ์ครูประชั้นของนักเรียนพบว่าโรงเรียนนั้นได้รับขนมขบเคี้ยวจากร้านค้ามาจำหน่ายในโรงเรียนโดยให้รถจากร้านค้ามาส่งที่โรงเรียน ทางโรงเรียนไม่ได้กำหนดชนิดหรือประเภทของขนมขบเคี้ยวแล้วแต่ทางร้านค้าที่ส่งมา จากการสังเกตประเภทของขนมขบเคี้ยวที่จำหน่ายอยู่ในสหกรณ์โรงเรียนนั้นมีหลากหลายปะปนกัน เช่น ประเภทถั่วต่างๆ แป้งปิ้งรส น้ำตาลอัดเม็ด นอกจากนั้นยังพบว่าทางโรงเรียนไม่ได้ทำสื่อที่แสดงผลเสียหรืออันตรายจากการรับประทานขนมขบเคี้ยวมากเกินไป สามารถสรุปปัญหาด้านโรงเรียนได้ ดังนี้

1.3.1 ขาดสื่อความรู้เกี่ยวกับขนมขบเคี้ยวให้นักเรียนได้ศึกษา

1.3.2 ไม่มีกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับขนมขบเคี้ยวแก่นักเรียน

1.3.3 คณะครูขาดการแนะนำถึงโทษและอันตรายจากการรับประทานขนมขบเคี้ยวมากเกินไป

2. ความต้องการการพัฒนาการลดพฤติกรรมการบริโภคขนมขบเคี้ยวของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดโคกงาม อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี

จากการสอบถาม สัมภาษณ์พูดคุยจากผู้มีส่วนสำคัญและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาพบว่าความต้องการการพัฒนาการลดพฤติกรรมการบริโภคขนมขบเคี้ยวของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดโคกงามสามารถสรุปได้ดังนี้

2.1 ด้านนักเรียน

2.1.1 ต้องการสื่อความรู้ที่แสดงถึงโทษหรืออันตรายจากการรับประทานขนมขบเคี้ยวมากเกินไป

2.1.2 ต้องการให้โรงเรียนจำหน่ายขนมขบเคี้ยวที่มีคุณภาพและปลอดภัยสำหรับนักเรียน

2.1.3 ต้องการกิจกรรมเสริมที่ให้ความรู้เกี่ยวกับอันตรายจากขนมขบเคี้ยว

2.2 ด้านผู้ปกครอง

2.2.1 ต้องการลดการบริโภคขนมขบเคี้ยวของนักเรียน

2.2.2 ต้องการให้นักเรียนได้รับความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับขนมขบเคี้ยว

2.2.3 ต้องการให้ทางโรงเรียนจัดหาขนมขบเคี้ยวที่มีคุณภาพและปลอดภัยมาจำหน่ายที่โรงเรียน

2.2.4 ต้องการให้ทางโรงเรียนจัดหาสื่อความรู้ที่เกี่ยวกับขนมขบเคี้ยวเพื่อให้นักเรียนสามารถค้นคว้าหาความรู้ได้

2.3 ด้านโรงเรียน

2.3.1 ต้องการสื่อความรู้ที่แสดงถึงโทษหรืออันตรายจากขนมขบเคี้ยวเพื่อให้นักเรียนศึกษา

2.3.2 ต้องการการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการร่วมกันแก้ไขปัญหาการรับประทานขนมขบเคี้ยวของนักเรียนโดยเฉพาะความมีส่วนร่วมจากผู้ปกครองนักเรียน

สรุปความต้องการการพัฒนาการลดพฤติกรรมการบริโภคขนมขบเคี้ยวของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดโคกงาม อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี คือ ต้องการให้นักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับขนมขบเคี้ยวโดยเฉพาะความรู้ที่เกี่ยวกับโทษหรืออันตรายที่แฝงมากับขนมขบเคี้ยวทั้งหลาย ต้องการให้โรงเรียนตรวจสอบคุณภาพของขนมขบเคี้ยวและจัดหาขนมขบเคี้ยวที่เป็นประโยชน์มาจำหน่ายที่สหกรณ์ของโรงเรียน และต้องให้มีสื่อที่แสดงถึงความรู้ที่เกี่ยวกับโทษหรืออันตรายของขนมขบเคี้ยวเพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้า ในส่วนของผู้ปกครองของนักเรียนจากการสอบถามทุกคนมีความต้องการให้ลดการรับประทานขนมขบเคี้ยวของนักเรียนและพร้อมให้ความร่วมมือในการลดพฤติกรรมการบริโภคขนมขบเคี้ยวของนักเรียน

จากการวิจัยระยะที่ 1 สามารถสรุปสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการพัฒนาการลดพฤติกรรมการบริโภคขนมขบเคี้ยวของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดโคกงาม อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี ดังตาราง 11

ตาราง 11 สรุปสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการการพัฒนาการลดพฤติกรรมการบริโภคขนมขบเคี้ยวของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดโคกงาม

ประเด็น	สภาพปัจจุบันที่เป็นปัญหา	ความต้องการการพัฒนา
1. ด้านนักเรียน	1.1 นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับขนมขบเคี้ยวด้านผลกระทบจากการบริโภคขนมขบเคี้ยวมากเกินไปในระดับต่ำ	1.1 เสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับขนมขบเคี้ยวแก่นักเรียน
	1.2 นักเรียนมีค่าเฉลี่ยของเจตคติต่อการบริโภคขนมขบเคี้ยวในระดับดีและระดับค่อนข้างดี	1.2 เสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อการบริโภคขนมขบเคี้ยว
		1.3 สื่อความรู้ที่เกี่ยวกับโทษหรืออันตรายที่แฝงมากับขนมขบเคี้ยว

ตาราง 11 (ต่อ)

ประเด็น	สภาพปัจจุบันที่เป็นปัญหา	ความต้องการการพัฒนา
1. ด้านนักเรียน	1.3 นักเรียนรับประทานขนมขบเคี้ยวทุกวันร้อยละ 45.5	1.4 กิจกรรมเสริมที่ให้ความรู้เกี่ยวกับโทษหรืออันตรายจากขนมขบเคี้ยว
	1.4 นักเรียนร้อยละ 75 นำเงินที่ได้รับจากผู้ปกครองไปซื้อขนมขบเคี้ยว	
	1.5 นักเรียนให้รางวัลตนเองด้วยขนมขบเคี้ยวทุกครั้งร้อยละ 37.5	
2. ด้านผู้ปกครอง	2.1 ขาดความรู้เกี่ยวกับขนมขบเคี้ยว	2.1 เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจถึงโทษและอันตรายจากขนมขบเคี้ยว
	2.2 ขาดความใส่ใจต่อการรับประทานขนมขบเคี้ยวของลูก	2.2 ต้องการให้โรงเรียนจัดหาขนมขบเคี้ยวที่มีคุณภาพมาจำหน่ายในโรงเรียน
	2.3 เห็นว่าการรับประทานขนมขบเคี้ยวของลูกไม่เป็นปัญหา	
3. ด้านโรงเรียน	3.1 ขาดสื่อความรู้เกี่ยวกับโทษหรือผลกระทบที่เกิดจากการรับประทานขนมขบเคี้ยวมากเกินไป	3.1 สื่อความรู้เกี่ยวกับโทษหรืออันตรายที่แฝงมากับขนมขบเคี้ยว
	3.2 ไม่คัดเลือกประเภทของขนมขบเคี้ยวที่เป็นประโยชน์มาจำหน่ายในโรงเรียน	3.2 ความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการลดพฤติกรรมการบริโภคขนมขบเคี้ยวของนักเรียน
	3.3 คณะครูยังขาดการให้คำแนะนำถึงโทษหรือผลกระทบจากการรับประทานขนมขบเคี้ยวมากเกินไป	